

## Uzasadnienie

Obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977), stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 22 ust. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206, z późn. zm.).

W stosunku do obecnego brzmienia rozporządzenia niniejsze rozporządzenie przewiduje wprowadzenie zmian w podstawie programowej wychowania przedszkolnego oraz w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych w zakresie edukacji wczesnoszkolnej (I etap edukacyjny, klasy I – III szkoły podstawowej).

Głównym celem zmian w podstawie programowej wychowania przedszkolnego jest wprowadzenie obowiązkowej, bezpłatnej nauki języka obcego nowożytnego dla wszystkich dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego. Będzie to możliwe dzięki dodaniu do podstawy programowej wychowania przedszkolnego nowego obszaru "Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym". Obecnie tylko część dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym korzysta z edukacji w zakresie posługiwania się językiem obcym nowożytnym. Edukacja ta jest prowadzona podczas organizowanych przez niektóre szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, opisanych w statutach, zajęć dodatkowych lub podczas dodatkowo opłacanych przez rodziców zajęć prowadzonych poza statutową ofertą placówek wychowania przedszkolnego (przez „placówki wychowania przedszkolnego” należy rozumieć przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego oraz oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych). Taki stan powoduje, że nie wszystkie dzieci mają szansę na przygotowanie się do posługiwania się językiem obcym nowożytnym, którego nauka obligatoryjnie rozpoczyna się od I klasy szkoły podstawowej.

Jak wynika z danych Systemu Informacji Oświatowej<sup>1</sup> (SIO) spośród 1 296 541 dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego, nauką języka obcego zorganizowaną przez placówki wychowania przedszkolnego objętych jest 439 398 wychowanków, czyli około 34% wszystkich wychowanków. Większość z nich uczy się języka angielskiego (417 305 dzieci). Proponowana zmiana pozwoli na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w omawianym zakresie.

Uwzględniając specyfikę funkcjonowania dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym, które w szkole podstawowej realizują odrębną podstawę programową kształcenia ogólnego, nieobejmującą nauki języka obcego, w rozporządzeniu wskazano, że w przypadku tych dzieci celem wychowania przedszkolnego jest rozwijanie u dziecka świadomości istnienia odmienności językowej i kulturowej.

---

<sup>1</sup> stan na dzień 30 września 2013 r.

W rozporządzeniu uzupełniono, że podstawa programowa wychowania przedszkolnego realizowana jest również w ośrodkach umożliwiającym dzieciom z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty. Doprecyzowano również, że wobec dzieci niepełnosprawnych wychowanie przedszkolne dostosowuje się do ich możliwości psychofizycznych i komunikacyjnych oraz tempa rozwoju psychofizycznego.

Natomiast celem zmian w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych w zakresie edukacji wczesnoszkolnej jest szersze dostosowanie przebiegu procesu edukacji do indywidualnych możliwości i potrzeb najmłodszych uczniów. W rozporządzeniu proponuje się rezygnację z wyodrębnienia wykazu wiadomości i umiejętności, które powinien posiadać uczeń kończący klasę I szkoły podstawowej. Należy przy tym podkreślić, że w wyniku proponowanej nowelizacji nie ulegnie zmianie (zwiększeniu lub zmniejszeniu) zakres treści nauczania - wymagań przewidzianych obecnie dla ucznia kończącego klasę III szkoły podstawowej.

Należy zauważyć, że wyodrębnienie wiadomości i umiejętności, które powinny być opanowane przez dziecko kończące klasę I szkoły podstawowej często stanowiło utrudnienie dla nauczycieli w dostosowaniu procesu edukacyjnego do potrzeb i możliwości, rozwijających się w różnym tempie, dzieci. Przebieg procesu edukacji w klasie I szkoły podstawowej jest obecnie w dużej mierze zdeterminowany przez zawarty w podstawie programowej katalog wymagań przewidzianych do opanowania przez ucznia kończącego klasę I szkoły podstawowej. Edukacja wczesnoszkolna jest procesem trwającym 3 lata, w trakcie których dziecko powinno stopniowo, w miarę swoich możliwości, zdobywać poszczególne umiejętności i wiadomości. Rezygnacja z wyodrębniania wiadomości i umiejętności, które powinien posiadać uczeń kończący klasę I szkoły podstawowej spowoduje, że decyzję o tym, ile czasu uczniowie potrzebują na opanowanie wiadomości i umiejętności z poszczególnych obszarów zawartych w podstawie programowej edukacji wczesnoszkolnej będzie podejmował wyłącznie nauczyciel.

Ponadto w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla klas I-III szkoły podstawowej zaproponowano wykreślenie z katalogu wymagań tych, które dotyczą umiejętności korzystania z podręczników i zeszytów ćwiczeń oraz innych środków dydaktycznych. Powinny one być narzędziami wspomagającymi zdobycie przez ucznia umiejętności i wiadomości opisanych w podstawie programowej, a umiejętność korzystania z nich nie powinna być traktowana jako jedna z treści nauczania. Propozycja ta ma również na celu ograniczenie korzystania z tzw. pakietów edukacyjnych, wymagających wypełniania ich przez dziecko, co często odbywało się kosztem innych aktywności.

W zaleceniach dotyczących warunków i sposobu realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej dodano wytyczne w zakresie sposobu organizowania procesu nauczania w klasach I – III szkoły podstawowej. Podstawą nauczania w klasach I – III szkoły podstawowej powinna być różnorodna działalność dziecka wynikająca z jego potrzeb i możliwości rozwojowych.

## **Szczegółowy opis zmian dotyczących podstawy programowej wychowania przedszkolnego**

1. **§ 1 rozporządzenia** wprowadza nowe brzmienie załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977). Proponowane brzmienie załącznika nr 1 zawiera zmiany zarówno w zakresie celów wychowania przedszkolnego, obszarów działalności edukacyjnej, w których realizowane są te cele, jak i w zakresie „Zalecanych warunków i sposobu realizacji”. Zmieniono również tytuł załącznika, usuwając z niego słowa „oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych”. Zmiana tytułu jest związana z przepisem art. 5 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 827, z późn. zm.), zgodnie z którym oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych z dniem 1 września 2016 r. staną się, z mocy prawa, przedszkolami wchodzącymi w skład zespołu szkolno-przedszkolnego. Zgodnie z **§ 3 rozporządzenia** do dnia 31 sierpnia 2016 r. zmiany proponowane w niniejszym rozporządzeniu dotyczące wychowania przedszkolnego będą dotyczyły również oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.
2. **W § 1 pkt 1 rozporządzenia (dotyczącym dodanego w rozporządzeniu nowego § 2a)** doprecyzowano, że podstawę programową wychowania przedszkolnego dla przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego, określoną w załączniku nr 1 do rozporządzenia, stosuje się także do prowadzenia wychowania przedszkolnego w ośrodkach umożliwiających dzieciom z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, o których mowa w przepisach art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

### **1) Zmiana brzmienia załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977) w zakresie postawy programowej wychowania przedszkolnego**

We wstępie do podstawy programowej wychowania przedszkolnego zachowano dotychczasowy katalog celów wychowania przedszkolnego, uzupełniając go o kolejny punkt, zgodnie z którym celem wychowania przedszkolnego jest także „przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym poprzez rozbudzanie ich świadomości językowej i wrażliwości kulturowej oraz budowanie pozytywnej motywacji do nauki języków obcych na dalszych etapach edukacyjnych”. W wyniku wprowadzenia tej zmiany w podstawie programowej wychowania przedszkolnego znalazł się nowy obszar działalności edukacyjnej przedszkola (obszar pkt 16), zawierający wykaz umiejętności i wiadomości w zakresie posługiwania się językiem obcym nowożytnym, które dziecko powinno posiadać po zakończeniu edukacji w przedszkolu (innej formie wychowania przedszkolnego, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej).

Nauka języka obcego nowożytnego rozpoczyna się obecnie wraz z początkiem obowiązkowej nauki w szkole. Wszyscy uczniowie klasy I szkoły podstawowej uczą się podstawowych zwrotów, prostych piosenek, słuchają opowiadań i powtarzają wierszyki w języku obcym nowożytnym. Pomimo tego, że klasa I szkoły podstawowej to wczesny etap edukacji dziecka, to wiele umiejętności i kompetencji rozwija się już na etapie przedszkolnym. W tym okresie dzieci są też gotowe do kontaktu z językiem obcym nowożytnym.

Badania nad wczesną dwujęzycznością potwierdzają, że dzieci od urodzenia posiadają naturalną gotowość do przyswajania więcej niż jednego języka. W wieku przedszkolnym ich aparat mowy jest w pełnej gotowości do artykułowania nowych, nieznanych w mowie ojczystej dźwięków. To ważny moment rozwojowy, w którym dzięki nowemu dla dziecka doświadczeniu, polegającemu na powtarzaniu oraz zapamiętywaniu całych zwrotów w języku obcym oraz melodii języka, tworzą się podstawy systemu neurolingwistycznego, który będzie odpowiedzialny za posługiwanie się językiem w późniejszych latach. Co więcej, to czas, kiedy dzieci nie zdążyły jeszcze nabrać uprzedzeń czy zahamowań przed podejmowaniem prób zabawy z nowymi dźwiękami, eksperymentowania z nimi i zabawy w ich powtarzanie, często w sposób twórczy i zaskakująco pomysłowy. Czas spędzany przez dzieci w przedszkolu to dobry moment na osvajanie wielu obszarów wiedzy, w tym również świadomości językowej poprzez porównywanie swojego języka z obcym. Świadomość tego, że ludzie różnią się między sobą, również ze względu na język, którym się posługują, przyczynia się do rozwoju otwartości wobec przedstawicieli innych kultur, osób o innym pochodzeniu narodowym czy etnicznym, i przestrzegających innych tradycji. Zetknięcie się z językiem obcym i elementami kultury innego kraju rozwija świadomość własnego języka i kultury, w której dziecko wyrasta. Warto też podkreślić, że kontakt z językiem obcym w przedszkolu ma na celu zbudowanie pozytywnej postawy wobec nauki języków obcych w kolejnych etapach obowiązkowej edukacji w szkole. Chęć do nauki i pozytywne nastawienie należą do kluczowych czynników wpływających na postępy w nauce języka obcego nowożytnego.

Nauka języka obcego nowożytnego, zwłaszcza angielskiego, jest już obecnie często prowadzona w przedszkolach. Uzupełnienie podstawy programowej o regulacje dotyczące języka obcego będzie stanowiło punkt wyjścia do tworzenia i realizacji programów zintegrowanych z pozostałymi obszarami edukacji przedszkolnej, w sposób dostosowany do potrzeb i możliwości rozwojowych małych dzieci. Wielu dzieciom rodzice zapewniają już kontakt z językiem obcym w domu lub podczas dodatkowych zajęć. Wprowadzenie regulacji dotyczących przygotowania dzieci do posługiwania się językiem obcym już na etapie wychowania przedszkolnego wyrówna szanse dzieci ze wszystkich rodzin. Każde dziecko korzystające z wychowania przedszkolnego będzie miało prawo do bezpłatnej edukacji z języka obcego nowożytnego realizowanej w ramach obowiązkowej podstawy programowej.

W latach 2009-2011 Komisja Europejska powołała grupę tematyczną, której prace skupiły się na analizie sytuacji nauczania języków na etapie przedszkolnym. Grupa ta, składająca się z ekspertów z krajów członkowskich, opracowała dokument skierowany do osób zajmujących się polityką językową, pracowników centralnych

i lokalnych władz oświatowych<sup>2</sup>. W opracowaniu tym podkreśla się korzyści płynące z kontaktu z językiem obcym jeszcze przed rozpoczęciem szkoły, wtedy gdy nauka przebiega mimowolnie, podczas wspólnej zabawy, w radosnej atmosferze, gdy budujemy w dzieciach pozytywne nastawienie do języków wraz z rozpoczęciem ich edukacji instytucjonalnej. W ten sposób nie tylko zapewniamy im edukację wielokulturową, ale również wspieramy ich rozwój, ponieważ ćwiczenia wielojęzyczne przyczyniają się do rozwoju wielu sprawności i kompetencji (str. 8 opracowania). Upowszechnianie edukacji językowej na etapie przedszkola jest zgodne ze strategią „Education and Training 2020 (ET 2020)”<sup>3</sup>, w której po raz kolejny podkreślany jest cel „język ojczysty plus dwa”, który w roku 2002 postawili przed Europą ministrowie edukacji w Barcelonie. Po to, aby każdy Europejczyk znał dwa języki obce w dorosłym życiu, niezbędna jest nauka języka od jak najwcześniejszego okresu życia.

Dotychczas obowiązek nauki języka obcego od 3-ciego roku życia wprowadzono w Hiszpanii i niemieckojęzycznej części Belgii. Wprowadzając obowiązkowe zajęcia z języka obcego w przedszkolu, Polska stanie się jednym z 3 krajów europejskich prowadzących edukację językową na tym etapie.

W przypadku dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym oddziaływanie edukacyjne powinny być ukierunkowane na rozwijanie u dziecka świadomości, że ludzie posługują się różnymi językami i mogą różnić się sposobem ubioru, zwyczajami czy normami zachowania w różnych sytuacjach. Tak sformułowany cel odpowiada specyfice funkcjonowania tej grupy dzieci, których kształcenie jest bardzo zindywidualizowane i dostosowane do tempa rozwoju i możliwości psychofizycznych.

Ponadto, w rozporządzeniu w obszarze „wspomaganie rozwoju mowy dziecka” wskazano na konieczność rozwijania nie tylko mowy dziecka, ale także jego umiejętności komunikowania się w inny sposób. Ma to szczególne znaczenie w przypadku dzieci, które z powodu niepełnosprawności nie mogą opanować umiejętności mówienia lub napotykają na duże trudności w tym zakresie. Niezwykle istotne w takim przypadku jest rozwijanie umiejętności komunikacji dziecka z otoczeniem, w dostępnej dla danego dziecka formie.

W rozporządzeniu doprecyzowano również, że przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego dziecka, stosownie do jego potrzeb i możliwości. Wskazano, że dzieciom niepełnosprawnym, w tym dzieciom z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, wychowanie przedszkolne dostosowuje się ponadto do ich możliwości psychofizycznych i komunikacyjnych oraz tempa rozwoju psychofizycznego. Powyższe regulacje są spójne z przepisami wydanymi na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 i 3 ustawy o systemie oświaty.

---

<sup>2</sup> Language Learning at Pre-Primary School Level: Making it Efficient and Sustainable. A Policy Handbook. KE. SEC(2011) 928 final

<sup>3</sup> Strategic Framework for European Cooperation in Education and Training 2020

## **2) Zmiana brzmienia załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977) w zakresie „Zalecanych warunków i sposobu realizacji”**

„Zalecane warunki i sposób realizacji” stanowią integralną część załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977), która zawiera wskazówki, jak realizować opisane w podstawie programowej cele wychowania przedszkolnego.

W „Zalecanych warunkach i sposobie realizacji” podkreśla się potrzebę zapewniania dzieciom możliwości:

- osłuchania się z językiem obcym poprzez przebywanie w środowisku, w którym jest on używany;
- rozwijania wrażliwości na system dźwięków występujący w języku innym niż ojczysty oraz ćwiczenia swojego aparatu mowy, bawiąc się dźwiękami, intonacją i rytmem języka obcego;
- kształtowania zainteresowania i pozytywnego nastawienia do języka obcego.

W „Zalecanych warunkach i sposobie realizacji” określa się, aby elementy nauki języka obcego nowożytnego były wplatane w czynności życia codziennego. Nauka języka obcego nowożytnego powinna odbywać się w formie zabawy, śpiewania piosenek i recytowania wierszyków powtarzanych w konkretnych sytuacjach, w wyraźnym powiązaniu z kontekstem, np. wierszyk o myciu rąk przed obiadem.

Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym będzie realizowane przez nauczycieli w ramach programu wychowania przedszkolnego, który - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. poz. 752) - stanowi opis sposobu realizacji celów kształcenia i zadań ustalonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego.

Zgodnie z proponowanym brzmieniem „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” realizacja obszaru podstawy programowej wychowania przedszkolnego "Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym" może być powierzona nauczycielowi lub nauczycielom, którym dyrektor powierzył dany oddział, jeśli posiadają kwalifikacje do nauczania języka obcego nowożytnego w przedszkolu albo nauczycielowi, posiadającemu kwalifikacje do nauczania języka obcego nowożytnego w przedszkolu, który będzie prowadził zajęcia związane tylko z przygotowaniem dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym.

Wymagania kwalifikacyjne niezbędne do zajmowania stanowiska nauczyciela określono przepisami ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia

12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 2013 r. poz. 1207). W związku z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje. Szczegółowe kwalifikacje wymagane od nauczycieli przedszkoli określa przepis § 4 ww. rozporządzenia. Natomiast stosownie do przepisu § 11 ww. rozporządzenia języków obcych nowożytnych w przedszkolach mogą nauczać – oprócz filologów posiadających przygotowanie pedagogiczne i absolwentów nauczycielskich kolegiów języków obcych oraz innych wskazanych w cytowanym przepisie – także osoby, które mają kwalifikacje do pracy w przedszkolach, pod warunkiem że legitymują się świadectwem znajomości danego języka obcego w stopniu co najmniej podstawowym, o którym mowa w załączniku do ww. rozporządzenia, oraz ukończyły studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie wczesnego nauczania danego języka obcego.

Ponadto, aby dać placówkom wychowania przedszkolnego możliwość pełnego przygotowania się do zmiany proponowanej w podstawie programowej podjęto prace nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli. Zmiana wspomnianego rozporządzenia polegałaby na umożliwieniu, do dnia 31 sierpnia 2020 r., nauczycielom przedszkoli oraz osobom posiadającym kwalifikacje do pracy w przedszkolu i legitymującym się świadectwem znajomości danego języka obcego w stopniu co najmniej podstawowym, o którym mowa w załączniku do ww. rozporządzenia (tj. co najmniej na poziomie B2), nauczanie języka obcego nowożytnego bez konieczności ukończenia studiów podyplomowych lub kursu kwalifikacyjnego z zakresu wczesnego nauczania danego języka obcego. Jednocześnie do 2020 r. nauczyciele ci będą mogli uzupełnić wymagane kwalifikacje w zakresie wczesnego nauczania danego języka obcego.

Aby ułatwić nauczycielom wychowania przedszkolnego uzupełnienie niezbędnych kwalifikacji podjęto również prace nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. Nr 200, poz. 1537, z późn. zm.). Nowelizacja ww. rozporządzenia rozszerzy zakres zadań, które mogą być realizowane wyłącznie przez akredytowane placówki doskonalenia nauczycieli o nowe zadania, polegające między innymi na prowadzeniu kursów kwalifikacyjnych dla nauczycieli z zakresu przygotowania pedagogicznego do nauczania języka obcego oraz z zakresu przygotowania pedagogicznego do wczesnego nauczania języka obcego.

Według danych Systemu Informacji Oświatowej<sup>4</sup> w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania

---

<sup>4</sup> stan na 30 września 2013 r.

przedszkolnego zajęcia z języków obcych prowadzi 3 052 nauczycieli (prawie 536 etatów).

W rozporządzeniu doprecyzowano również, że wyniki analizy gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnozy przedszkolnej) są uwzględniane:

- 1) w przypadku dziecka nieposiadającego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego - w indywidualnym programie wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka, opracowywanym przez nauczyciela;
- 2) w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, opracowywanym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny opracowywany jest na podstawie wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania dziecka i uwzględnia zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, a w razie potrzeby wynikającej z oceny potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka jest modyfikowany.

Dotychczasowe brzmienie przepisów rozporządzenia w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół nie zawierało treści literalnie wskazujących, że w przypadku dziecka objętego wychowaniem przedszkolnym realizowanym w formie kształcenia specjalnego, dla którego opracowywany jest indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, kwestie dotyczące wspomaganie i korygowania rozwoju są określone w tym programie. W związku z tym, przepis ten budził wątpliwości interpretacyjne, które mogły prowadzić do nieuzasadnionego względami merytorycznymi opracowywania dla dziecka objętego kształceniem specjalnym zarówno indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego, jak i indywidualnego programu wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka.

Wyniki analizy gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole są pomocne również pracownikom poradni psychologiczno-pedagogicznej, którzy przeprowadzają pogłębioną, specjalistyczną diagnozę dziecka w razie potrzeby związanej ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Diagnoza ta służy określeniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dziecka, wyjaśnieniu mechanizmów jego funkcjonowania w odniesieniu do zgłaszanego problemu oraz wskazaniu sposobu rozwiązania tego problemu. Efektem diagnozy jest w szczególności wydanie opinii, orzeczenia, objęcie dziecka albo dzieci i rodziców bezpośrednią pomocą psychologiczno-pedagogiczną lub wspomaganie nauczycieli w zakresie pracy z dzieckiem oraz rodzicami. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna wszelkie działania wobec dziecka podejmuje na wniosek rodzica (opiekuna prawnego) dziecka, w związku z powyższym dokonano zmiany dotychczasowego sformułowania dotyczącego zalecanych warunków realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego, rezygnując z określenia, które mogło sugerować istnienie podmiotu kierującego dzieckiem na badania w poradni psychologiczno-pedagogicznej.



3. Termin wprowadzenia podstawy programowej wychowania przedszkolnego, w zakresie dotyczącym przygotowania dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym jest zawarty w **§ 2 ust. 2 rozporządzenia**. Proponuje się, aby w stosunku do dzieci, które realizują roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne zmiany te obowiązywały od dnia 1 września 2015 r. W przypadku pozostałych dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego podstawa programowa wychowania przedszkolnego w ww. zakresie będzie obowiązywać od dnia 1 września 2017 r., co oznacza, że od roku szkolnego 2017/2018 podstawa programowa w proponowanym brzmieniu będzie stosowana w całości (a więc także w ww. zakresie) wobec wszystkich dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego. Wprowadzenie zmian w proponowanych terminach pozwoli na odpowiednie przygotowanie się placówek wychowania przedszkolnego do nowego zadania oraz zagwarantuje każdemu dziecku, którego rodzice skorzystają z prawa do wychowania przedszkolnego, możliwość bezpłatnego przygotowania dziecka do posługiwania się językiem obcym.

Mając na uwadze, że część placówek wychowania przedszkolnego może być wcześniej, niż w terminach zaproponowanych w § 2 ust. 2 rozporządzenia, gotowa do prowadzenia zajęć, podczas których realizowane będą treści nauczania z obszaru "Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym", rozporządzenie umożliwia stosowanie w tym zakresie podstawy programowej wychowania przedszkolnego w brzmieniu proponowanym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w stosunku do dzieci czteroletnich i młodszych już od dnia 1 września 2014 r. Decyzję w tym zakresie, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, będzie podejmował dyrektor przedszkola lub szkoły, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną - osobą kierującą inną formą wychowania przedszkolnego (**§ 2 ust. 3 rozporządzenia**). Podobną możliwość przewidziano także dla ośrodków umożliwiających dzieciom z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego (**§ 2 ust. 4 rozporządzenia**).

Przyjęcie powyższych rozwiązań nie było konieczne w przypadku wprowadzania podstawy programowej wychowania przedszkolnego w zakresie dotyczącym przygotowania dzieci do posługiwania się językiem mniejszości narodowych, etnicznych lub językiem regionalnym dzieci należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz do społeczności posługującej się językiem regionalnym. Nauczanie języka mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej i języka regionalnego w przedszkolach zostało wprowadzone w 2007 r. przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w *sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym* (Dz. U. z 2014 r. poz. 263). Zatem w przypadku nauki języków mniejszości narodowej lub etnicznej lub języka regionalnego nie mamy do czynienia z wdrażaniem nowego zadania, w tym przypadku konieczna jest jedynie korelacja przepisów regulujących nauczanie języka mniejszości narodowych, etnicznych lub języka regionalnego.

## **II. Szczegółowy opis zmian dotyczących podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych w zakresie edukacji wczesnoszkolnej**

**§ 1 rozporządzenia** wprowadza również nowe brzmienie załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977).

### **1) Zmiana brzmienia załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977) w zakresie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej**

Załącznik nr 2, w proponowanym brzmieniu, nie zawiera, w przeciwieństwie do dotychczas obowiązującego rozporządzenia, wyodrębnionego wykazu wiadomości i umiejętności, które uczeń powinien opanować w I klasie szkoły podstawowej. Zawiera natomiast wiadomości i umiejętności, które powinien posiadać uczeń kończący I etap edukacji. Oznacza to, że zgodnie z rozporządzeniem od dnia 1 września 2014 roku, to nauczyciel, biorąc pod uwagę indywidualne możliwości intelektualne, emocjonalne, społeczne i psychofizyczne uczniów, będzie decydował o tym, ile czasu uczniowie potrzebują na opanowanie wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej w poszczególnych obszarach edukacyjnych. Zmianom redakcyjnym uległ także wstęp do podstawy programowej dla I etapu edukacyjnego.

W związku z rezygnacją z wyodrębniania wykazu wiadomości i umiejętności, które uczeń powinien opanować w I klasie szkoły podstawowej, zostały preredagowane wymagania szczegółowe na koniec klasy III szkoły podstawowej. Zmodyfikowano i doprecyzowano je w taki sposób, aby zawierały zarówno treści i umiejętności dotychczas realizowane w I klasie, jak i te, które były realizowane w klasie II i III szkoły podstawowej. Należy jednak podkreślić, że w rozporządzeniu nie zmienia się zakresu treści nauczania – wymagań szczegółowych dla klas I-III, a jedynie rezygnuje z wyodrębniania treści nauczania - wymagań na zakończenie klasy I szkoły podstawowej. Proponowana zmiana, choć jest szczególnie istotna w kontekście obniżenia wieku rozpoczynania spełniania obowiązku szkolnego do lat sześciu, nie spowoduje konieczności zmiany już realizowanych programów nauczania.

Ponadto w obszarze „Edukacja polonistyczna” usunięto umiejętność brzmiącą: „(uczeń) pod kierunkiem nauczyciela korzysta z podręczników i zeszytów ćwiczeń oraz innych środków dydaktycznych”, a w obszarze „Język mniejszości narodowej lub etnicznej” sformułowanie: „(uczeń) jest przygotowany do w miarę samodzielnego korzystania z podręczników i zeszytów ćwiczeń oraz innych środków dydaktycznych”. Proponowane zmiany wynikają z założenia, że nauka dzieci w młodszym wieku szkolnym powinna być oparta głównie na zabawach, grach, sytuacjach zadaniowych oraz przebiegać z wykorzystaniem aktywizujących metod nauczania. Intencją usunięcia ww. umiejętności jest podkreślenie, że podręczniki i zeszyty ćwiczeń powinny być jedynie narzędziem wspomagającym zdobycie opisanych w podstawie programowej umiejętności i wiadomości.

- 2) Zmiana brzmienia załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977) w zakresie „Zalecanych warunków i sposobu realizacji”**
- a) W pkt 1 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” wprowadzono zmianę redakcyjną związaną z rezygnacją z wyodrębnienia wykazu wiadomości i umiejętności, które uczeń powinien opanować w pierwszym roku nauki w szkole podstawowej.
  - b) Po pkt 2 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” dodano pkt 3. Zaleca się w nim, aby nauczyciele klas I – III szkoły podstawowej, podejmując decyzje dotyczące wyboru metod nauczania, środków dydaktycznych, tempa realizacji treści nauczania oraz czasu trwania poszczególnych zajęć edukacyjnych, brali pod uwagę zróżnicowane możliwości dzieci w oddziale, z którym pracują. Zalecenie to jest szczególnie ważne w kontekście potrzeby indywidualnego podejścia do uczniów, których rozwój w sferze intelektualnej, emocjonalnej, społecznej i psycho-fizycznej z reguły przebiega w różnym tempie. W konsekwencji zaleca się odejście od przeprowadzania zajęć edukacyjnych w systemie 45-minutowych lekcji. Nauczyciel przy zachowaniu ustalonego z dyrektorem szkoły tygodniowego i dziennego czasu pracy danego oddziału, w każdym dniu powinien zadbać o różnorodność proponowanych uczniom aktywności.
  - c) W dotychczasowym brzmieniu pkt 3 ( pkt 4 nowelizowanego rozporządzenia) „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” wykreślono zdanie „Uczeń powinien mieć możliwość pozostawienia w szkole części swoich podręczników i przyborów szkolnych”. Obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych wynika z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.).
  - d) W związku z ustawą z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1265) z „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” wykreślono pkt 4 zawierający zalecenie, aby do jednego oddziału uczęszczało nie więcej niż 26 uczniów. Ww. ustawą wprowadzono określenie maksymalnej liczby uczniów w oddziałach klas I – III szkoły podstawowej na poziomie 25 osób. W związku z tym zalecenia dotyczące liczebności uczniów w oddziałach zawarte w pkt 4 są zbędne.
  - e) W pkt 6 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” zaleca się, aby w klasach I – III szkoły podstawowej nauczyciel szczególną uwagę zwracał na dostosowanie prac domowych do możliwości ucznia. Istotnym jest monitorowanie przez nauczyciela tego, ile czasu zajmuje uczniowi odrobienie tzw. prac domowych. Czas poświęcany przez ucznia na odrabianie prac domowych z czasem może być stopniowo wydłużany, ale zawsze powinien on być dostosowany do psychofizycznych możliwości ucznia. Dlatego też ważnym partnerem w zakresie wspomnianego wyżej

monitorowania jest uczeń i jego rodzice. Ponadto, dzieciom korzystającym z zajęć świetlicowych szkoła powinna stworzyć możliwość i warunki odrabiania prac domowych.

- f) W pkt 9 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” wykreślono zapis dotyczący korzystania z zeszytów ćwiczeń w ramach edukacji matematycznej oraz zaprojektowano zapis dotyczący ograniczenia w klasach I – III szkoły podstawowej pisania i rysowania do około jednej trzeciej czasu przeznaczanego na edukację matematyczną. Zalecono również, aby w klasach II i III szkoły podstawowej czas poświęcany na pisanie i rysowanie był stopniowo wydłużany z tym, że nie powinien on w całości wypełniać czasu przeznaczanego na edukację matematyczną. Doprecyzowano również kwestię sposobów przedstawiania przez uczniów rozwiązań zadań matematycznych. Uczeń powinien mieć możliwość przedstawienia rozwiązania postawionego przed nim problemu, zadania nie tylko pisemnie, ale również w inny dogodny dla siebie sposób, np. ustnie lub za pomocą rysunku. Taki sposób organizowania procesu nauczania matematyki zapewni łagodne przekroczenie przez uczniów progu edukacyjnego między I a II etapem edukacyjnym.
- g) Zmianie uległo również brzmienie pkt 10 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji”. Celem zmiany jest podkreślenie potrzeby wykorzystywania podczas realizacji edukacji przyrodniczej przede wszystkim aktywizujących metod nauczania oraz różnorodnych źródeł informacji. Zajęcia z edukacji przyrodniczej powinny odbywać się w bezpośrednim kontakcie z przyrodą.

Zgodnie z **§ 4 rozporządzenia** podstawa programowa dla I etapu edukacyjnego, w brzmieniu nadanym w rozporządzeniu, będzie stosowana od roku szkolnego 2014/2015.

### **III. Zmiana dotycząca podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych w zakresie II etapu edukacyjnego**

W wykazie tekstów kultury znajdującym się w podstawie programowej Języka polskiego dokonano sprostowania dotyczącego imienia autorki pozycji wskazanej w wykazie tekstów kultury. W obecnym brzmieniu jest: Joanna Onichimowska – wybrana powieść (np. *Duch starej kamienicy, Daleki rejs*). Powinno być: Anna Onichimowska – wybrana powieść (np. *Duch starej kamienicy, Daleki rejs*).

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979). Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu

notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej. Powyższa opinia została wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 743, z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (pismo Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 20 lutego 2014 r. nr DPUE.920.206.2014/2/mkam).

<p><b>Nazwa rozporządzenia</b> Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół</p> <p><b>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</b> Ministerstwo Edukacji Narodowej</p> <p><b>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</b> Joanna Berdzik, Podsekretarz Stanu</p> <p><b>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</b> Beata Pawłowska tel. (22) 34 74 641</p>	<p><b>Data sporządzenia</b> 26-05-2014 r.</p> <p><b>Źródło:</b> Inne -decyzja Ministra Edukacji Narodowej</p> <p><b>Nr w wykazie prac:</b></p> <p><b>Numer w wykazie prac legislacyjnych Ministra Edukacji Narodowej:57</b></p>
---	---

## OCENA SKUTKÓW REGULACJI

### 1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Rozporządzenie rozwiązuje dwa istotne problemy:

1. Nierówność w dostępie do nauki języków obcych wśród dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego (obecnie tylko około 34% dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego jest objętych, zorganizowaną przez placówki wychowania przedszkolnego, nauką języka obcego) oraz brak określonych w przepisach prawa celów i treści nauczania języka obcego w wychowaniu przedszkolnym.
2. Brak możliwości pełnego dostosowania procesu nauczania do indywidualnych możliwości uczniów klasy I szkoły podstawowej spowodowany m. in. wyodrębnieniem w podstawie programowej dla I etapu edukacyjnego wiadomości i umiejętności, które uczeń musi opanować przed rozpoczęciem nauki w klasie II.
3. W przypadku dzieci niepełnosprawnych - brak literalnego wskazania w podstawie programowej możliwości dostosowania wychowania przedszkolnego do możliwości psychofizycznych i komunikacyjnych oraz tempa rozwoju psychofizycznego tych dzieci, co wynika z przepisów wydanych na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 i 3 ustawy o systemie oświaty.

### 2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

1. Wprowadzenie do podstawy programowej wychowania przedszkolnego (obowiązkowo realizowanej przez wszystkie placówki wychowania przedszkolnego) treści związanych z przygotowaniem dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym. Takie rozwiązanie zapewni wszystkim dzieciom korzystającym z wychowania przedszkolnego edukację w zakresie posługiwania się językiem obcym.
2. Niewyodrębnianie w podstawie programowej kształcenia ogólnego wykazu wiadomości i umiejętności, które uczeń powinien opanować w pierwszym roku nauki w szkole podstawowej oraz dodanie zaleceń dotyczących sposobu organizowania procesu nauczania w klasach I – III. Proponowane rozwiązania spowodują, że nauczyciel będzie miał swobodę w decydowaniu o tym, ile czasu jego uczniowie potrzebują na opanowanie wiadomości i umiejętności z poszczególnych obszarów zawartych w podstawie programowej edukacji wczesnoszkolnej. Ponadto, zgodnie z projektowanymi zaleceniami, nauczyciel, planując proces kształcenia, dobierając metody nauczania, decydując o tempie realizacji treści nauczania i czasie trwania poszczególnych zajęć edukacyjnych, powinien brać pod uwagę zróżnicowane możliwości uczniów.
3. Wskazanie na konieczność dostosowania podstawy programowej wychowania przedszkolnego do możliwości psychofizycznych i komunikacyjnych oraz tempa rozwoju psychofizycznego dzieci niepełnosprawnych.

### 3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z punktu widzenia polityki Unii Europejskiej upowszechnianie edukacji językowej na etapie przedszkola jest zgodne ze strategią ET 2020. Dotychczas obowiązek nauki języka obcego od 3-ciego roku życia wprowadzono w Hiszpanii i niemieckojęzycznej części Belgii. Wprowadzając obowiązkowe zajęcia z języka obcego w wychowaniu przedszkolnym, Polska stanie się jednym z 3 krajów europejskich prowadzących edukację językową na tym etapie kształcenia.

#### 4. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
uczniowie klasy I w roku szkolnym 2014/2015	551 600	dane Głównego Urzędu Statystycznego i Systemu Informacji Oświatowej	opanowywanie wiadomości i umiejętności opisanych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, w tempie i w sposób pełniej niż dotychczas dostosowanych do możliwości uczniów
Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym:			
1 września 2015 r. (początek wdrażania zmiany)	402 200	dane Głównego Urzędu Statystycznego i szacunki Ministerstwa Edukacji Narodowej	wyrównanie szans edukacyjnych poprzez objęcie bezpłatną nauką języka obcego wszystkich dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego
1 września 2017 r. (pełne wdrożenie zmiany)	1 100 900		

#### 5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania przez związki zawodowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 167) i partnerów społecznych, tj. przez:

1. Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”,
2. Forum Związków Zawodowych,
3. Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”,
4. Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”,
5. Komisję Krajową Federacji Regionów i Komisji Zakładowych „Solidarność 80”,
6. Konfederację Stowarzyszeń Nauczycielskich,
7. Krajowy Sekretariat Pracowników Oświaty NSZZ „Solidarność 80”,
8. NSZZ „Solidarność”,
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
10. Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
11. Sekcję Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”,
12. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisję Krajową,
13. Wolny Związek Zawodowy „Solidarność-Oświata”,
14. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego,
15. Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
16. Zarząd Krajowego Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
17. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych,
18. Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”,
19. Federację Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki,
20. Krajową Sekcję Nauki NSZZ „Solidarność”,
21. Zarząd Główny Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego,
22. Polską Radę Ekumeniczną,
23. Krajowy Komitet Wychowania Resocjalizującego,
24. Federację Inicjatyw Oświatowych,
25. Fundację „Edukacja dla przyszłości”,
26. Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej,
27. Fundację „Rodzice Szkole”,
28. Fundację Instytut Nowoczesnej Edukacji,

29. Fundację Panoptykon,
30. Fundację Rozwoju Kapitału Społecznego,
31. Fundację Rozwoju Systemu Edukacji,
32. Fundację Rzecznik Praw Rodziców,
33. Fundację SYNAPSIS,
34. Forum Rodziców przy Ministrze Edukacji Narodowej,
35. Gdańskie Forum Rad Szkół i Rad Rodziców,
36. Komitet Nauk Pedagogicznych PAN,
37. Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
38. Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej,
39. Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców,
40. Krajowy Fundusz na Rzecz Dzieci,
41. Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych,
42. Ogólnopolskie Forum Niepublicznych Szkół Wiejskich,
43. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dwujęzyczności BILINGUIS,
44. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty,
45. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Niepublicznych Szkół Artystycznych,
46. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Niepublicznych Szkół Muzycznych I i II Stopnia,
47. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Resocjalizacji,
48. Konferencję Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych,
49. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Ośrodków Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego,
50. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Gminnych Samorządowych Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli,
51. Polską Izbę Książki,
52. Polską Radę Muzyczną,
53. Polski Komitet Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego OMEP,
54. Polski Związek Głuchych Zarząd Główny,
55. Polski Związek Logopedów,
56. Polski Związek Niewidomych-Zarząd Główny,
57. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym,
58. Polskie Stowarzyszenie Rodziców,
59. Polskie Towarzystwo ADHD,
60. Polskie Towarzystwo Dysleksji,
61. Polskie Towarzystwo Historyczne,
62. Polskie Towarzystwo Informatyczne,
63. Polskie Towarzystwo Logopedyczne,
64. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej,
65. Stowarzyszenie Oświatowców Polskich,
66. Radę ds. Szkolnictwa Artystycznego,
67. Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
68. Radę Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP;
69. Radę Języka Polskiego,
70. Radę Szkół Katolickich,
71. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski,
72. Społeczne Towarzystwo Oświatowe,
73. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich,
74. Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich,
75. Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół,
76. Stowarzyszenie Nauczycieli Matematyki,
77. Stowarzyszenie Przedszkoli Niepublicznych,
78. Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji,
79. Stowarzyszenie Rektorów i Założycieli Uczelni Niepaństwowych,
80. Stowarzyszenie Rodzice w Edukacji,
81. Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Pomocy Szkołom,
82. Stowarzyszenie Rodziców „TU”,
83. Stowarzyszenie Rzecznik Praw Rodziców,



84. Towarzystwo Rozwijania Inicjatyw Oświatowych,
85. Unię Metropolii Polskich,
86. Unię Miasteczek Polskich,
87. Związek Gmin Wiejskich RP,
88. Związek Miast Polskich,
89. Pracodawców RP,
90. Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
91. Związek Rzemiosła Polskiego,
92. Business Centre Club - Związek Pracodawców.

Projektowane rozporządzenie zostało również przekazane do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego na posiedzeniu 26 lutego 2014 r., po uwzględnieniu przez Ministra Edukacji Narodowej uwagi zgłoszonej przez Zespół Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej, pozytywnie zaopiniowała projekt rozporządzenia. W związku z uwzględnieniem uwagi Zespołu zmianie uległ pkt 3 w § 2 projektu rozporządzenia – w latach szkolnych 2014/2015 - 2016/2017 decyzja o stosowaniu podstawy programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego, w zakresie dotyczącym przygotowania dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym, będzie podejmowana w porozumieniu z organem prowadzącym placówkę wychowania przedszkolnego.

Uwzględniono również uwagę Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Komisja postulowała dodanie do podstawy programowej wychowania przedszkolnego nowego obszaru związanego z przygotowaniem do posługiwania się językiem mniejszości narodowej, etnicznej lub językiem regionalnym dzieci należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym. Treści te będą realizowane w przedszkolach umożliwiających dzieciom podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej językowej od 1 września 2014 r.

Rozpoczęte 6 lutego 2014 r. konsultacje społeczne projektu rozporządzenia zaplanowano zakończyć po upływie miesiąca. Jednakże, przeanalizowano i wzięto pod uwagę wszystkie zgłoszone uwagi i propozycje, również te które partnerzy społeczni przysłali po ustalonym terminie.

W ramach konsultacji społecznych uwagi zgłosiły następujące podmioty:

- Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk,
- Polski Komitet Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego OMEP,
- Fundacja Edukacji ERUDIO (uwagi zbieżne z uwagami Fundacji zgłosił także p. Marek Kullanda),
- Rada Języka Polskiego,
- Polskie Towarzystwo ADHD,
- Polskie Towarzystwo Informatyczne,
- Federacja Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki,
- Polska Rada Muzyczna.

Przyjęte uwagi i propozycje zgłoszone przez partnerów społecznych dotyczyły treści nowelizowanego załącznika nr 1 i zmienianej pierwszej części załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, czyli odpowiednio podstawy programowej wychowania przedszkolnego i podstawy programowej I etapu edukacyjnego (klasy I – III szkoły podstawowej). Wszystkie ww. uwagi miały charakter redakcyjny, doprecyzowujący lub uzupełniający treści podstawy programowej.

Pozostałe propozycje i uwagi partnerów społecznych nie zostały uwzględnione, ponieważ nie dotyczyły omawianego projektu rozporządzenia, wykraczały poza zakres projektowanych zmian lub materia uwag została uregulowana w innych aktach prawnych niż nowelizowane rozporządzenie.

## **6. Wpływ na sektor finansów publicznych**

(ceny stałe z 2014 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
<b>Dochody ogółem</b>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>Wydatki ogółem</b>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>Saldo ogółem</b>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<b>Źródła finansowania</b>												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Weście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2013 r. (dane wstępne SIO) wynika, że wśród 21 196 placówek wychowania przedszkolnego, w których wykazano obowiązki nauczycieli w wychowaniu przedszkolnym:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>23% placówek to placówki, w których wykazano, że nauczyciel ma kwalifikacje do nauczania języków obcych;</li> <li>Kolejne 23% to placówki, w których nauczany jest język obcy, co do którego należy założyć, że jest finansowany z dochodów organów prowadzących te placówki (w tym dotacji celowej z budżetu państwa);</li> <li>W 42% placówek, które nie spełniają warunków określonych w pkt 1 i 2, zatrudniony jest przynajmniej jeden nauczyciel, którego staż ogólny i pedagogiczny wynosi maksymalnie 4 lata, co może wskazywać na to, że ukończył studia w 2009 r. lub później i zgodnie z obowiązującymi przepisami posiada znajomość języka obcego przynajmniej na poziomie B2. Nauczyciel ten, jeśli nawet nie posiada formalnego dokumentu potwierdzającego znajomość języka na odpowiednim poziomie, będzie miał czas do 1 września 2015 r., aby ten dokument przedłożyć.</li> <li>Z pozostałych 12% placówek, które nie spełniają warunków określonych w pkt 1-3, ok 1/3 to oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych bądź przedszkola w ramach zespołu ze szkołą podstawową.</li> </ol> <p>Można więc przyjąć, że ewentualne trudności z dostosowaniem się do nowych regulacji w 2015 r. będą dotyczyły ok 8% przedszkoli, z czego 71% obejmuje przedszkola prowadzone przez gminy, które prowadzą również placówki przedszkolne, w których zachodzą warunki określone w pkt 1 i 3 (tj. już teraz są zatrudnieni nauczyciele z kwalifikacjami do nauczania języków obcych lub których wykształcenie wskazuje na znajomość języka obcego przynajmniej na poziomie B2).</p> <p>Ostatecznie więc należy ocenić, że dostosowanie się do nowych regulacji w 2015 r. w zakresie wprowadzenia do podstawy programowej wychowania przedszkolnego treści dotyczących przygotowania dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetów organów prowadzących placówki przedszkolne. Skutków takich nie będzie generowało również objęcie nauką języka obcego wszystkich dzieci</p>											

	objętych wychowaniem przedszkolnym od 1 września 2017 r. Zdobyte przez nauczycieli dodatkowych kwalifikacji uprawniających do prowadzenia zajęć językowych w placówkach wychowania przedszkolnego może być sfinansowane ze środków wyodrębnianych w budżetach organów prowadzących przedszkola i szkoły na podstawie art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191). Zgodnie z przepisami ustawy - Karta Nauczyciela środki te powinny być przeznaczone na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem doradztwa metodycznego.
--	--

## 7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2014 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	brak						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	brak						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zwiększenie kompetencji obywateli w zakresie posługiwania się językami obcymi.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

## 8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z rozporządzenia

<input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy
<input checked="" type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur <input type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur <input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy

Komentarz: Dotychczasowe brzmienie przepisów budziło wątpliwości interpretacyjne, które mogły prowadzić do nieuzasadnionego względami merytorycznymi opracowywania dla dziecka objętego kształceniem specjalnym zarówno indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego, jak i indywidualnego programu wspomagania i korygowania rozwoju dziecka.

### 9. Wpływ na rynek pracy

Nie przywiduje się zmiany liczby etatów nauczycieli wychowania przedszkolnego i I etapu edukacyjnego w związku z wdrożeniem planowanych zmian.

### 10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne

sytuacja i rozwój regionalny

inne:

demografia

mienie państwowe

informatyzacja

zdrowie

Omówienie wpływu

Zwiększą się kompetencje obywateli w zakresie posługiwania się językami obcymi.

### 11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

1. Zmiany dotyczące wychowania przedszkolnego w zakresie wprowadzenia obowiązkowej nauki języka obcego nowożytnego będą wdrażane stopniowo. Od dnia 1 września 2015 r. obejmą one dzieci realizujące roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne (dzieci pięcioletnie). Od dnia 1 września 2017 r. zmiana obejmie wszystkie dzieci korzystające z wychowania przedszkolnego. Jeśli dyrektor przedszkola lub szkoły uzna, że kierowana przez niego placówka wychowania przedszkolnego ma możliwości organizowania zajęć językowych wcześniej niż w wyżej opisanych terminach, to może je zorganizować już od 1 września 2014 r.

2. Zmiany dotyczące I etapu edukacyjnego zaczną obowiązywać od 1 września 2014 r.

### 12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów rozporządzenia oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie planuje się ewaluacji efektów rozporządzenia.

### 13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)